

حقوق کارگران در ایران
گزارش ویژه

بازنشستگان در هزارتوی فقر

پاییز ۱۴۰۰

فهرست مطالب

۳	مقدمه
۴	سیمای کلی نظام بازنشستگی در ایران
۶	فقر فراگیر بازنشستگان
۸	مطالبات بازنشستگان
۹	تحلیل فقر بر بازنشستگان
۱۲	سنگ اندازی دولت و مجلس در راه همسان سازی حقوق

مقدمه

جامعه ایران در مسیر حرکت به سمت سالمند شدن قرار دارد. ۶,۵ درصد جمعیت ساکن ایران در سال ۱۳۹۹ «سالمند» بودند، به این معنا که بیش از ۶۵ سال سن داشتند؛ و برآورد نهادهای حکومتی نشان می‌دهد که در ۱۵ سال آینده این گروه سنی حدود ۱۱ درصد جمعیت ایران را تشکیل خواهد داد.

وزارت تعاون، کار و رفاه اجتماعی، جمعیت سالمند (۶۵ ساله و بیشتر) در سال جاری را ۵ میلیون و ۶۹۳ هزار نفر اعلام کرد که حدود ۶,۷ درصد کل جمعیت ایران را در برمی‌گیرد.^۱

درباره اینکه چه میزان از جمعیت سالمند ایران تحت پوشش بیمه یا صندوق‌های بازنشستگی هستند، آمار دقیقی منتشر نشده است. در سال گذشته پایگاه خبری «تأمین»، وابسته به سازمان تأمین اجتماعی گزارش کرد تنها ۴۳ درصد جمعیت ۶۰ ساله و بیشتر کشور زیر چتر حمایتی سازمان تأمین اجتماعی قرار دارند. با توجه به اینکه سازمان تأمین اجتماعی بزرگ‌ترین صندوق بیمه و تأمین اجتماعی است و بالغ بر ۷۵ درصد جمعیت برخوردار از بیمه و بازنشسته را تحت پوشش دارد، نمی‌توان انتظار داشت بخش قابل توجهی از ۵۷ درصد باقیمانده جمعیت ۶۰ ساله و بیشتر از «مزایا و امکانات» دیگر صندوق‌های بازنشستگی برخوردار باشند.

تغییر ترکیب جمعیت ایران در یک دهه گذشته در کنار بحران‌های اقتصادی مداوم و تکرار شونده همچون تورم، رکود اقتصادی، کاهش جمعیت شاغلان و فساد ساختاری، نظام تأمین اجتماعی و بازنشستگی ایران را با بحران روبرو کرده است. نهادهای رسمی حکومتی مانند مجلس شورای اسلامی و وزارت تعاون، کار و رفاه اجتماعی از «ورشکستگی» یا «در آستانه ورشکستگی» بودن صندوق‌های بازنشستگی مختلف خبر می‌دهند و خواستار بازنگری سریع در قوانین مربوط به تأمین اجتماعی و بازنشستگی هستند؛ تغییراتی که البته به زیان کارگران و بازنشستگان خواهد بود، یعنی همان‌هایی که درآمد اکثرشان در وضعیت کنونی نیز کفاف هزینه‌های زندگی را نمی‌دهد و پس از بازنشستگی نیز ناچارند دوباره کاری برای خود دست و پا کنند.

سیمای کلی نظام بازنشستگی در ایران

در ایران سن بازنشستگی برای مردان ۶۰ سال و برای زنان ۵۵ سال است. هر فرد بعد از سی سال سابقه پرداخت بیمه فارغ از اینکه چند سال سن دارد، می تواند بازنشسته شود. در دهه ۷۰ و ۸۰ خورشیدی که جمعیت متقاضی کار افزایش یافت، دولت به منظور تسهیل ورود نیروی کار جوان امکان بازنشستگی پیش از موعد را نیز فراهم آورد.

۱۸ صندوق بازنشستگی متشکل از ۴ صندوق دولتی-عمومی و ۱۴ صندوق ویژه مشاغل و سازمان های خاص در ایران متولی بازنشستگی هستند. بزرگترین آنها صندوق بازنشستگی تأمین اجتماعی است و پس از آن نیز دو صندوق کشوری و لشکری - مربوط به مشمولان قوانین استخدام دولتی - و نیروهای مسلح بیشترین جمعیت بازنشسته و مستمری بگير را تحت پوشش دارند. جدول زیر صندوق های بازنشستگی و ترکیب جمعیت تحت پوشش آنها را نشان می دهد.

نام صندوق	مشمولان	وضعیت
تأمین اجتماعی	مشمولان قانون کار، خویش فرمایان، صاحبان حرف و مشاغل آزاد، بیمه شدگان اختیاری	عمومی غیردولتی
کشوری و لشکری	مستخدمین رسمی قانون مدیریت خدمات کشوری، مستخدمین رسمی آئین نامه استخدامی اعضای هیئت علمی، قضات قوه قضاییه، مستخدمین رسمی وزارت خارجه، مستخدمین ثابت شهرداری ها به جز تهران، مستخدمین پیمانی دستگاه های اجرایی، مستخدمین بازرخردی وزارت راه و ترابری سابق	دولتی
نیروهای مسلح	نیروهای مسلح و کارکنان وزارت دفاع و پشتیبانی نیروهای مسلح	دولتی
روستائیان و عشایر	روستائیان و عشایر شهرهای زیر ۲۰ هزار نفر	عمومی غیردولتی
کارکنان وزارت اطلاعات	کارکنان وزارت اطلاعات	دولتی
کارکنان فولاد	کارکنان صنایع فولادی	تخصصی
کارکنان نفت	کارکنان رسمی وزارت نفت	تخصصی
صنایع ملی مس ایران	کارکنان صنایع مس ایران	تخصصی
آینده ساز	نوسازی صنایع و صنایع خودروبی	تخصصی / هیئت مدیره دولتی
بانک مرکزی	کارکنان بانک مرکزی	تخصصی
بیمه مرکزی	کارکنان بیمه مرکزی	تخصصی
بیمه ایران	کارکنان بیمه ایران	تخصصی
کارکنان بانک ها	کارکنان بانک ها	تخصصی
صدا و سیما	کارکنان رسمی صدا و سیما	تخصصی
شهرداری تهران	کارکنان رسمی شهرداری تهران	تخصصی
کشتیرانی و دریانوردی	کارکنان رسمی سازمان بنادر و دریانوردی	تخصصی
هما	کارکنان هواپیمایی جمهوری اسلامی	تخصصی
وکلا دادگستری	وکلا دادگستری	تخصصی

مجموع بازنشستگان و مستمری بگیران تحت پوشش صندوق های بازنشستگی ایران در پایان سال

۱۳۹۹ بالغ بر ۶ میلیون و ۸۹۰ هزار نفر اعلام شده است که بیش از دو سوم این جمعیت، تحت پوشش دو صندوق بزرگ سازمان تأمین اجتماعی (۴ میلیون و ۲۲۸ هزار و ۸۹۹ نفر) و صندوق بازنشستگی کشوری و لشکری (۱ میلیون و ۵۰۷ هزار و ۴۸ نفر) هستند. سازمان تأمین اجتماعی نیروهای مسلح با ۷۰۰ هزار مستمری‌بگیر سومین صندوق بزرگ به شمار می‌رود. سهم سایر صندوق‌ها از جمعیت مستمری‌بگیر، اعم از بازنشسته، کار افتاده و یا بازمانده بازنشسته‌ها بالغ بر ۴۶۰ هزار نفر است.^۲

صندوق بازنشستگی تأمین اجتماعی بزرگترین صندوق بیمه و تأمین اجتماعی ایران است و بالغ بر ۷۵ درصد جمعیت بیمه‌شده را تحت پوشش دارد. این صندوق در پایان سال ۱۳۹۹ به ۲ میلیون و ۲۰۸ هزار و ۳۰۲ نفر حقوق بازنشستگی پرداخت کرده است. ۹۵۹ هزار و ۸۰۶ نفر بازمانده بازنشسته یا از کار افتاده و ۱۴۱ هزار و ۵۵۸ نفر کار افتاده نیز از صندوق بازنشستگی تأمین اجتماعی مستمری دریافت کردند.^۳

صندوق بازنشستگی لشکری و کشوری هم تا پایان سال ۱۳۹۹، یک میلیون و ۲۲۰ هزار و ۹۲۶ نفر بازنشسته، بالغ بر ۲۷۰ هزار نفر بازمانده از کار افتاده یا بازنشسته و ۱۳ هزار و ۴۲۱ نفر از کار افتاده را تحت پوشش داشته است.^۴

دو صندوق بزرگ بازنشستگی در مجموع بالغ بر سه میلیون و ۴۳۰ هزار بازنشسته، یک میلیون و ۲۳۰ هزار بازمانده مستمری‌بگیران و ۱۵۲ هزار از کار افتاده را در سال ۱۳۹۹ تحت پوشش داشته است.

سازمان تأمین اجتماعی نیروهای مسلح نیز جمعیتی بالغ بر ۷۰۰ هزار نفر بازنشسته و مستمری‌بگیر را زیر چتر خود دارد. سهم سایر صندوق‌های بازنشستگی در مجموع کمی بیشتر از ۴۰۰ هزار نفر است که بالغ بر ۹۶ هزار نفر آنان تحت پوشش صندوق بیمه روستاییان و عشایر و ۸۰ هزار نفر نیز عضو صندوق حمایت و بازنشستگی کارکنان فولاد هستند.^۵

۲ سازمان تأمین اجتماعی در آیینیه آمار، شهریور ۱۴۰۰
۳ خیرگزاری کار ایران به نقل از مرکز آمار تأمین اجتماعی، ۱۰ خرداد ۱۴۰۰
۴ صندوق بازنشستگی کشوری و لشکری
۵ سازمان تأمین اجتماعی در آیینیه آمار

فقر فراگیر بازنشستگان

۵۵ درصد سالمندان در ایران حقوق دوره بازنشستگی دریافت نمی‌کنند و به نقل از رئیس انجمن سالمندشناسی بالغ بر ۳۵ درصد این گروه سنی در زیر خط فقر زندگی می‌کنند.

فقر تنها گریبان‌گیر سالمندان بدون بیمه نیست بلکه بازنشستگان تحت پوشش سازمان تأمین اجتماعی، صندوق بازنشستگی لشکری و کشوری، صنایع فولادی و چند صندوق خرد دیگر نیز به دلیل دریافتی اندک امکان تأمین هزینه معیشت خود را ندارند.

بازنشستگان تأمین اجتماعی

دیوان محاسبات ایران در گزارش تفریغ بودجه اعلام کرده است که تنها ۱۱ درصد بازنشستگان دریافتی ماهانه بیشتر از ۱۰ میلیون تومان دارند و حقوق ۸۹ درصد آنها بین ۵ تا ۱۰ میلیون تومان است؛ رقمی کمتر از سبد معیشت حداقلی برآورد شده در کمیته مزد شورای عالی کار. این کمیته در آبان ماه سبد معیشت را ۱۱ میلیون و ۵۰۰ هزار تومان برآورد کرد.^۶

نتایج یک پژوهش موسسه صبا وابسته به صندوق بازنشستگی کشوری و لشکری نشان می‌دهد که حقوق ۸۶ درصد بازنشستگان تحت پوشش این صندوق پاسخگوی هزینه‌هایشان نبوده و آنها برای تأمین ضروریات زندگی ناچار به «صرفه جویی»، دریافت وام بانکی یا استقراض از نزدیکان شده‌اند.^۷

شرایط معیشتی بازنشستگان تحت پوشش تأمین اجتماعی وخیم‌تر است. بالغ بر ۶۰ درصد آنها

۶ [خبرگزاری فارس](#)، ۷ مهر ۱۴۰۰
۷ [رادیو زمانه](#)، ۲۸ شهریور ۱۴۰۰

حتی پس از اجرای مرحله دوم متناسب سازی حقوق ماهانه کمتر از ۵ میلیون تومان دریافت می کنند. به گفته مسئولان کانون های بازنشستگی، از شکل های غیر مستقل و وابسته به دولت، از هر ۱۰ بازنشسته ۶ نفر حداقل بگیرند.^۸ وضعیت دو صندوقی که بیشترین جمعیت بازنشسته را تحت پوشش دارند خود نشانگر شرایط معیشتی رنج بار بخش بزرگی از سالمندان و بازنشستگان در ایران است و موجب اعتراضات گسترده و مستمر آنها در سال های اخیر شده است.

مطالبات بازنشستگان

در هفت ماه نخست سال ۱۴۰۰ بازنشستگان تأمین اجتماعی، بازنشستگان فولاد، صدا و سیما، مخابرات راه دور شیراز، اتوبوسرانی تهران و هواپیمایی جمهوری اسلامی چندین مرتبه در تهران و سایر شهرهای ایران تجمع کردند.

خواسته اصلی بازنشستگان، همسان سازی حقوق دوره بازنشستگی، رفع تبعیض در پرداخت حقوق بازنشستگان، برخورداری از بیمه درمانی کامل و رایگان و افزایش حقوق دوره بازنشستگی بر اساس دو معیار نرخ واقعی تورم و سبد معیشت است. جدول زیر اعتراضات گروه های بازنشستگان از آغاز سال ۱۴۰۰ را نشان می دهد.

گروه معترض	مطلبه	شیوه های اعتراض
بازنشستگان تأمین اجتماعی	همسان سازی حقوق، بیمه درمانی کامل و رایگان، افزایش حقوقها مطابق با نرخ تورم واقعی و سبد معیشت، پرداخت بدهی دولت به تأمین اجتماعی، تغییر شیوه انتخاب هیئت امنا سازمان تأمین اجتماعی، واگذاری سهام شرکت های شستا به کارگران و بازنشستگان، رفع تبعیض در پرداخت حقوق میان بازنشستگان سایر صندوقهای عمومی با بازنشستگان دولتی، مخالفت با فروش سهام بانک رفاه کارگران، تشکیل شورای عالی تأمین اجتماعی با مشارکت نمایندگان کارگران و بازنشستگان	تجمع در مقابل مجلس، تجمع در شهرهای مختلف، نامهنگاری با مجلس، نامهنگاری با مدیرعامل صندوق بازنشستگی تأمین اجتماعی
بازنشستگان فولاد	همسان سازی حقوق، افزایش حقوق بر مبنای نرخ واقعی تورم و سبد معیشت، رفع تبعیض در پرداخت حقوق میان بازنشستگان سایر صندوقها با بازنشستگان لشکری و کشوری	تجمع هفتگی در شهرهای مختلف
بازنشستگان هواپیمایی ایران	افزایش حقوق دوره بازنشستگی، پرداخت سنوات و مطالبات معوق،	تجمع در تهران
معلمان بازنشسته	همسان سازی حقوق، تصویب لایحه رتبه‌بندی، افزایش حقوق بر مبنای نرخ واقعی تورم و سبد معیشت، منع سرکوب و پرونده سازی برای فعالان صنفی،	تجمع در شهرهای مختلف
بازنشستگان مخابرات راه دور شیراز	پرداخت معوقات مزدی	تجمع
بازنشستگان صدا و سیما	همسان سازی حقوق، افزایش حقوق بر مبنای سبد معیشت و نرخ واقعی تورم، حق درمان کامل و رایگان،	تجمع در تهران
بازنشستگان اتوبوسرانی تهران	پرداخت سنوات معوق	تجمع در تهران

تحمیل فقر بر بازنشستگان

دولت در دهه‌های گذشته با سرکوب دستمزدها، نپرداختن بدهی و تعهداتش به صندوق‌های بازنشستگی، به ویژه تأمین اجتماعی، تهاثر بدهی با سهام بنگاه‌های زیان ده، تحمیل بیمه‌های اجباری به تأمین اجتماعی بدون آنکه سهم بیمه دولت را پرداخت کند و کاهش بودجه رفاه اجتماعی، سازمان تأمین اجتماعی و صندوق‌های بازنشستگی تحت پوشش آن را در شرایط «خطرپذیری» قرار داده است. بدهی دولت به سازمان تأمین اجتماعی به بیش از ۳۴۰ هزار میلیارد تومان رسیده است. دولت اما در قانون بودجه پرداخت تنها بخشی از این بدهی را در یک دوره زمانی پنج ساله متعهد شده است. بخش بزرگی از بدهی دولت به تأمین اجتماعی به عنوان بزرگترین صندوق بازنشستگی و بین‌نسلی به روال گذشته قرار است با واگذاری سهام بنگاه‌های دولتی یا فروش امتیازهای ویژه مانند تأمین خوراک پتروشیمی برای بنگاه‌های سازمان تأمین اجتماعی پرداخت شود؛ شیوه‌ای که در دو دهه گذشته سازمان تأمین اجتماعی و بنگاه‌های وابسته به آن را به حیات خلوت گروه‌های سیاسی بدل کرده است.

بازنشستگان صندوق فولاد

۴ صندوق بازنشستگی تحت پوشش تأمین اجتماعی در ۵۴۱ شرکت و بنگاه سهام دارند که سهم آنها در ۲۷۰ شرکت بیشتر از ۵۰ درصد سهام است و در ۱۹۰ شرکت نیز ۵ تا ۵۰ درصد سهام را در اختیار دارند. سازمان تأمین اجتماعی به تنهایی در ۲۶۵ شرکت سهامدار است؛ در ۱۷۸ شرکت سهام مدیریتی دارد و در ۸۷ شرکت سهام غیرمدیریتی. اغلب این شرکت‌ها در قالب رد دیون دولت به صندوق‌های بازنشستگی واگذار شده‌اند. شمار اعضای هیئت مدیره و مدیران این شرکت‌ها که اغلب از میان خویشاوندان نسبی و نزدیکان سیاسی کارگزاران حکومت منصوب می‌شوند بالغ بر ۱۷۰۰ نفر گزارش می‌شود. بنگاهداری صندوق‌های بازنشستگی اما موجب بهبود وضعیت معیشت بازنشستگان نشده است و در شهربور امسال حقوق بازنشستگان کشوری و لشکری و تأمین اجتماعی با تاخیر پرداخت شد تا مشخص شود این دو صندوق بزرگ برای پرداخت مستمری بازنشستگان با کسری نقدینگی روبرو هستند.^۹

۹ رادیو زمانه، ۱ شهریور ۱۴۰۰

خبرگزاری دولتی کار ایران در آبان ماه به نقل از اکبر شوکت (عضو کارگری هیئت امناء سازمان تأمین اجتماعی) بدهی این سازمان به بانک رفاه کارگران را ۶۰ هزار میلیارد تومان گزارش کرد.^{۱۰}

راهکار دولت برای «جبران کسری بودجه» و تأمین منابع مالی سازمان تأمین اجتماعی، الزام این سازمان به واگذاری بنگاه و اصلاح قوانین و مقررات کار و تأمین اجتماعی به زیان کارگران و بازنشستگان است.

پس از آنکه طرح موسوم به «اصلاحات پارامتریک تأمین اجتماعی»، که در دوره دهم مجلس تدوین شده بود، به نتیجه نرسید، در سال جاری گروه دیگری از نمایندگان طرحی با عنوان «توانمندسازی و پایداری سازمان تأمین اجتماعی» را تدوین و به مجلس ارائه کرده‌اند که همان اهداف طرح اصلاحات پارامتریک را دنبال می‌کند.^{۱۱} در این طرح تغییر شیوه محاسبه حقوق دوره بازنشستگی، افزایش سن بازنشستگی، افزایش حق بیمه سهم کارگر و همینطور تغییر قوانین و مقررات مرتبط با مشاغل سخت و زیان آور، که جملگی اصلاحاتی به زیان کارگران هستند، پیش بینی شده است.

تصویب این طرح بدون شک شرایط دشوارتری برای کارگران و بازنشستگان تأمین اجتماعی ایجاد می‌کند و این در حالی است که حکومت در دهه‌های گذشته با تحمیل هزینه بر این نهاد بین نسلی (و البته دیگر صندوق‌های بازنشستگی) ضریب پوشش و توان صندوق‌ها را کاهش داده است. دولت نه فقط سهمش از حق بیمه را به تأمین اجتماعی پرداخت نمی‌کند، بلکه ۲۶ مورد تعهد اضافی برای سازمان ایجاد کرده است؛ تعهدهایی که بخش عمده‌ای از آن مربوط به خانواده اسرای جنگی و کشته‌شدگان جنگ ایران و عراق است. ایجاد مشوق‌ها و معافیت‌های بیمه‌ای برای کارگاه‌های کوچک و بخشودگی بدهی کارفرمایان به بهانه حمایت از تولید از دیگر اقدامات ضد کارگری دولت در خصوص صندوق بازنشستگی تأمین اجتماعی بوده است.

همچنین کاهش مشاغل رسمی در بازار کار، جمعیت بیمه‌پرداز اجباری و به تبع آن درآمد تأمین اجتماعی و صندوق‌های بازنشستگی از حق بیمه سهم کارگر و کارفرما را کاهش داده است. بر اساس گزارش نهادهای حکومتی حدود ۵۸ درصد جمعیت شاغل در مشاغل غیر رسمی مشغول به کار هستند.

در سال گذشته تأمین اجتماعی نزدیک به ۱۴,۵ میلیون نفر جمعیت بیمه‌گذار اصلی داشت که از این میان، حدود ۷۰ درصد بیمه‌شدگان اجباری بودند. جدول زیر گروه‌های بیمه شده در تأمین اجتماعی را نشان می‌دهد.

بیمه شده	جمعیت	درصد
بیمه شده اجباری	۱۰۱۵۱۷۹۲	۷۰,۴۳
بیمه پردازان اختیاری	۷۰۸۶۵۶	۴,۹۲
مشاغل آزاد	۱۱۷۱۳۵۷	۸,۱۳
رانندگان	۸۸۶۸۳۷	۶,۱۵
بافندگان	۲۷۴۱۷۹	۱,۹۰
کارگران ساختمانی	۸۳۳۴۵۳	۵,۷۸

۱۰ [خبرگزاری کار ایران](#)، ۴ آبان ۱۴۰۰
۱۱ [رادیو زمانه](#)، ۱۴ اردیبهشت ۱۴۰۰

۰,۳۰	۴۲۸۵۱	باربران
۰,۲۰	۲۸۷۲۶	خادمین مساجد
۰,۰۲	۳۰۲۲	زنبورداران
۰,۹۷	۱۴۰۰۷۲	کارفرمایان صنفی
۱,۲۱	۱۷۳۸۱۰	نامشخص
۱۰۰,۰۰	۱۴۴۱۴۷۵۵	جمع کل

سنگ اندازی دولت و مجلس در راه همسان سازی حقوق

تیر ماه امسال، دولت وقت ایران لایحه دائمی کردن همسان سازی حقوق را به مجلس شورای اسلامی ارسال کرد. در این لایحه پیش بینی شده است که حداقل حقوق بازنشستگان سایر صندوق‌های تحت پوشش تأمین اجتماعی معادل حداقل حقوق بازنشستگان صندوق کشوری و لشکری باشد. تأمین اعتبار مالی برای این موضوع اما به صندوق‌های بازنشستگی سپرده شده است و دولت در بودجه سالانه تنها متعهد به پرداخت ۸۹ هزار میلیارد تومان از مطالبات تأمین اجتماعی برای همسان سازی شده است.

به بیان ساده‌تر، دولت بودجه ویژه‌ای برای همسان سازی حقوق بازنشستگان تأمین اجتماعی در نظر نگرفته و حتی از پرداخت یک باره مطالبات معوق این سازمان فرار کرده است.

با این حال پس از تغییر دولت، نمایندگان مجلس که خود مدافع همسان سازی بودند، در اظهارنظرهای جداگانه اجرای همسان سازی را موجب «افزایش نقدینگی»، «کسری بودجه» و به تبع آن عامل رشد نرخ تورم دانستند. به عنوان یک نمونه الیاس نادران در یک برنامه تلویزیونی گفت: «سازمان برنامه و بودجه بدون هماهنگی با مجلس، بدون تأمین منابع و بدون توجه به شرایط اقتصادی کشور یکباره حقوق یکسری از اقشار را ۵۰ درصد افزایش داد و موجب شد امسال بیش از ۳۰۰ هزار میلیارد تومان دولت منابع برای مجموعه بازنشستگان کشور و بیش از دو برابر این مبلغ را هم برای شاغلین در نظر بگیرد و این شرایط یعنی هر چقدر منابع هم داشته باشیم اگر فقط صرف حقوق و مزایا کنیم باز هم با کسری مواجه می‌شویم.»^{۱۲}

پس از آن نوبت به رئیس سازمان برنامه و بودجه رسید تا رتبه بندی حقوق معلمان و همسان سازی حقوق بازنشستگان را «غیرقانونی» بداند و از توقف اجرای این دو برنامه خبر بدهد.^{۱۳}

همراستا با این اظهارات، دست‌کم ۱۰۰ نماینده مجلس خواستار حذف قید فوریت رسیدگی به لایحه دائمی کردن همسان سازی حقوق بازنشستگان شده‌اند.^{۱۴} هیئت رئیسه مجلس تا به حال به صورت رسمی حذف قید فوریت این لایحه را تایید نکرده است اما رسیدگی به آن را به بهانه «بررسی‌های بیشتر» به تاخیر انداخته است.

همزمان با این موضوع برخورد امنیتی و تعقیب قضایی بازنشستگان و فعالان صنفی شدت گرفته است. اسماعیل گرامی، فعال صنفی بازنشستگان که در فروردین ماه بازداشت شده بود، به ۵ سال زندان محکوم شده است. محبوبه فرحزادی نیز پس از بازداشت در تجمع بازنشستگان در استان البرز، به دادگاه احضار شده است.

همچنین در جریان تجمع های بازنشستگان در شهرهای مختلف شماری از معترضان در رشت و اصفهان بازداشت شدند. بر اساس گزارش رسانه‌های داخلی ایران این افراد آزاد شده‌اند.

۱۲ رادیو زمانه، ۲۰ تیر ۱۴۰۰

۱۳ رادیو زمانه، ۸ شهریور ۱۴۰۰

۱۴ خبرگزاری کار ایران، ۲۵ مهر ۱۴۰۰

گزارش‌های ویژه پیشین

پرستاران ایران، تحمیل ایثار در راهروهای نابرابری‌های صنفی و جنسیتی

سرکوب مزدی کارگران ایران

اعتصاب کارگران پیمانی صنعت نفت: ریشه‌ها و زمینه‌ها

تا معلم در حبس است، کلاس‌های درس بسته است

سرکوب فعالیت‌های صنفی و کارگری

فصلنامه حقوق کارگران

فصلنامه ۱۸ تابستان ۱۴۰۰

فصلنامه ۱۷ بهار ۱۴۰۰

به صفحه ویژه حقوق کارگران در ایران سر بزنید:

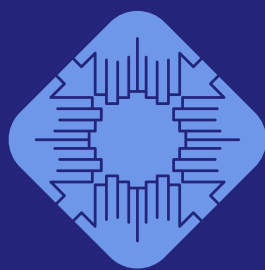
فارسی

<https://www.tribunezamaneh.com/labor>

English

<https://en.radiozamaneh.com/labor/>

نظرات خود را با ما در میان بگذارید. برای گزارش‌های آینده چه پیشنهادهایی دارید؟

حقوق کارگران در ایران
بنیاد رسانه‌ای زمانه